

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 4069. szám

Szombat, 1958. március 29.

4 oldal, 20 ban

Napirenden

A pártoktatás sikeres befejezéséért rajonunkban

Már megirtuk, hogy rajonunk alapszervezetei mellett működő pártoktatási körökben, tanfolyamokon április 1 és 15 között tartják meg az ismételő szemináriumokat. Ezt követően, április 15 és 30 között megkezdődnek az összefoglaló megbeszélések. Mind az ismételő szemináriumok, mind az évvégi megbeszélések sikere attól függ, hogy a hallgatók miként sajátították el a marxista-leninista tanokat. Ez természetesen nagymértékben függ a propagandistákól is, akiknek az a feladata, hogy világosan, mindenki számára érthetően magyarázzák meg az anyag tartalmát, eszméi mondanivalóját. Ugyanakkor szükséges az is, hogy az alapszervezetek rendszeresen vezessék a pártoktatást, segítsék a propagandistákat a nagyszabású pártfeladatok teljesítésében.

Most, az ismételő szemináriumok megkezdése előtt tapasztalható, hogy a propagandisták a tanulmányi körök, tanfolyamok nagy többségét jól vezetik. Az előadásokat és szemináriumokat rendszeresen megtartják. Ez nagy mértékben annak köszönhető, hogy az alapszervezetek behatárolt feladatokat a pártoktatás kérdéseivel, 100 százalékos látogatottságot biztosítanak. Ez tapasztalható például a kiserősi kollektív gazdaságban, ahol a Román Munkáspárt történetét tanulmányozzák a hallgatók. Andó Antal propagandista vezetésével a kör hallgatóinak sikerült elsajátítaniuk az előadott anyagokat, amit bizonyít az is, hogy a szemináriumokon nagy számban vesznek részt a felmerült problémák megvitatásában. A

propagandista rendszeresen megjelenik a rajoni pártbizottság mellett működő állandó szemináriumon megtartott kiképző gyűléseken, amelynek eredményeként komoly támogatást nyújt a kör hallgatóinak. A propagandista felkészültsége hozzájárult ahhoz, hogy felkelthesse a kör hallgatóinak érdeklődését a marxista-leninista elmélet elsajátítása iránt.

A pártoktatás terén hasonló eredmények mutatkoznak Zimándujfalun is, ahol a község pártalapszervezete mellett működő körben az RMP történetét tanulmányozzák a hallgatók. Katona Ferenc propagandista csak úgy, mint Andó Antal, jól vezeti a tanulmányi kört. Ezek a propagandisták nem szorítkoznak csupán a leckék száraz előadására, hanem összekötik az elméletet a gyakorlattal és rámutatnak arra, hogy miként használta fel pártunk a Szovjetunió Kommunista Párt-

jának gazdag tapasztalatait a különböző időszakokban. Az ilyen jellegű előadások arra ösztönözték a hallgatókat, hogy a leckék megvitatása alkalmával bátran felszólaljanak és konkrét példákkal kössék össze az elméletet a gyakorlattal. Kétségtelen, hogy ezekben a körökben sikeresen fejezik majd be az év pártoktatását. Hasonló eredmények mutatkoznak a vladimiresui kollektív gazdaságban, az ujaradi gép- és traktorállomáson és másutt, ahol az alapszervezetek jól foglalkoznak a pártoktatás vezetésével és ellenőrzésével.

Egyes helyeken azonban az alapszervezetek mulasztása következtében lemaradás mutatkozik a pártoktatás terén. Ez a helyzet például a monostori állami gazdaságban, ahol a konkrét gazdasági kérdéseit tanulmányozzák a hallgatók. Tordai Ferenc propagandista, aki egyébként az alapszervezet titkára, másodrendű feladatának tekinti az állami gazdaság dolgozóinak nevelését. Sőt mi több, ő sem törekszik arra, hogy állandóan gazdagítsa politikai ismeretét. Az a helyzet ugyanis, hogy több ízben hiányzik a rajoni pártbizottság mellett működő állandó szemináriumon történő kiképző gyűlésekről. Ennek következtében lemaradt az előadások, szemináriumok rendszeres megtartásával. A tervszerűsített hat leckeiből ugyanis eddig csak három adott elő.

Az előadások és szemináriumok megtartása terén lemaradás észlelhető a monostori és mácsai kollektív gazdaságokban is. A pártoktatás sikeres befejezése érdekében szükséges, hogy a legkövetkező időben belül hozzák be a lemaradást. Az említett helyek alapszervezeteinek is meg kell érteniük, hogy a pártoktatás mindennapi konkrét vezetése biztosítja a tanulók körök, tanfolyamok hallgatóinak száz százalékos látogatottságát, növeli a kommunista felkészültségüket a feladatok teljesítésére. Az ismételő szemináriumok, valamint az évvégi megbeszélések sikere érdekében minden egyes hallgató kötelessége alaposan felkészülni, hogy cselekvően vehessen részt az összes kérdések megvitatásában.

Ünnepi műszak a Világifjúsági Hét tiszteletére

A December 30-gyár fonódájában csütörtökön minden váltás a szokottnál korábban kezdte meg a munkát. Ezen a napon ünnepi műszakot tartottak a Világifjúsági Hét tiszteletére. A fonoda műszaki vezetősége, a brigádvezetők és munkások egyikezték biztosítani a munkafeltételeket, hogy az ünnepi műszak sikerrel járjon.

Az eredmény nem maradt el: Róza Julia brigádja például 108,7 százalékkal teljesítette tervét. A C. váltás IMSZ-brigádja Ciupe Elena vezetésével, 106,6 százalékosan teljesítette meg napi tervelőírását, a B. váltás ifjúsági brigádja is kitelt magáért: Mocuța Virginia vezetésével 103,5 százalékosan teljesítette meg napi tervét.

A szikra állami gazdaság

Ötvenes osztályán teljes lendülettel megkezdte a tavaszi munkákat. Az állami gazdaságban hétfő óta hat traktor végzi a szántást. Március 28-ig több, mint 50 hektárt szántottak fel. A szántási munkában dicsőreket érdemelnek Radu Gheorghe, Magher Traian és Vámos János traktorosok, akik a kedvezőtlen időjárás ellenére jóménységű munkát végeztek.

Az állami gazdaságban március 28-án megkezdtek a napraforgó vetését. A gazdaságban 36 hektáron vetnek napraforgót. Az igásfogatok az őszi szántások és őszi vetések fogasolását végzik.

Az őszi gabonafélék bőséges termésének biztosítása megkezdte a műtrágya szórását is.

A szentpáli kollektív gazdaságban

március 28-án megkezdte a tavaszi munkát. Hozzáálltak a szántáshoz és az őszi vetések fogasoláshoz is. Március 28-án nyolc hektár kendervetés műtrágyázását is megkezdte. Nagy figyelmet fordítanak a melegágyak gondozására. Ebben az évben a kollektívisták 5 hektáron dohányt termesztenek. A terület beültetéséhez szükséges dohánymagot már el is vetették. A kollektívisták a talaj felkészültségét várják, hogy teljes lendülettel megkezdhesék a tavaszi munkákat.

A sofonyai kollektív gazdaságban

is türelmetlenül várják az időjárás javulását, hogy hozzálátsanak a tavaszi munkálatok gyors elvégzéséhez. A konyhakertészeti föld csator-

Ünnepi nagygyűlés a Pionirpalotában

Tegnap a Világifjúsági Hét befejezték napján nagygyűlést a Pionirpalotában, hogy ismételtén kifejezzék szolidaritást a világ ifjúságával. Az ünnepi nagygyűlésre előtte a gyárak, vállalatok fiataljai, valamint számos iskola tanulója.

A Pionirpalota nagyterme csaknem megtelt, amikor megkezdődött az ünnepi gyűlés. Az egybegyűlték előtt Boc Ana elvtársnő, az IMSZ városi bizottságának titkára beszélt. Utalt a Világifjúsági Hét jelentőségére, a világ valamennyi fiatalja összefogásának szükségességére a béke megvédése érdekében. Elmondotta, hogy a béke megvédéséért harcoló ifjúság élén a dicsőséges Komszomol halad, amely a Szovjetunió Kommunista Pártjának vezetésével mind szöb és szebb sikereket ér el a kommunizmus építésében.

Imár hagyománnyá vált — mondotta a többiek között Boc Ana elvtársnő, — hogy minden évben megünnepeljük a Világifjúsági Hetet. Városunk fiataljai, csakugy, mint hazánk egész ifjúsága újabb és szebb termelési sikerrel köszöntötték a Világifjúsági Hetet.

A továbbiak során elmondotta, hogy ezekben a napokban a gyárakban, üzemekben, vállalatokban, termelőszövetkezetekben dolgozó fiatalok a pártalapszervezetek ál-

landó irányításával és támogatásával újra bebizonyították: méltóképpen kiveszik részüket a termelőmunkából, eredményesen járulnak hozzá a szocializmus mielőbbi felépítéséhez drága hazájukban, a Román Népköztársaságban. Ezt igazolja az ünnepi műszakok eredménye is. Ezalkalommal szinte minden gyár fiatal dolgozója arra törekedett, hogy többet és jobbat termeljen. A Bernáth Andor gépjármű központban tevékenykedő IMSZ brigádok például jelentős mértékben túlteljesítették előírásukat. Az ünnepi műszak napján ugyanis átlagban 16 százalékkal szántották túl a tervet, ugyanakkor jóménységű munkát végeztek.

De nemcsak a Bernáth Andor gépjármű központ fiataljai értek el szép eredményeket az ünnepi műszak alkalmával, hanem a többi gyár, üzem, vállalat ifjúsága is. A G. Dimitroff gyár minden üzemosztályán ünnepi műszakban dolgoztak a fiatalok és tegyük hozzá, sikerrel. A 10. számú IMSZ brigád Nadiu Dumitru vezetésével 80 százalékos normatelteljesítést ért el.

A December 30 gyárban dolgozó fiatalok is szebbnél-szebb termelési eredményekkel köszöntötték a Világifjúsági Hetet. Az ünnepi műszak alkalmával úgy szervezték meg a munkát, hogy ne legyen

hosszú, ügyeskedés teljes mértékben kihasználva a 480 perces munkaidőt. Lelkiismeretes munkájuk meghozta a várt eredményeket. A fonoda A-váltásának dolgozó fiatalok például 8,7 százalékkal szántották túl a tervet. Ez azt jelenti, hogy mintegy 570 méter textilruvát termelt többet a gyár munkaközössége.

Hasonló termelési sikerekkel büszkélkedhetnek a 1. Ranghef szerszámgépgyár, az Artex szabóipari termelőszövetkezet és a többi vállalat fiataljai is. Az iskolákban tevékenykedő IMSZ alapszervezetek állandóan mozgósították a tanulókat, hogy alaposan sajátítsák el a különböző tantárgyakat.

A Világifjúsági Hét alkalmával — mondotta Boc Ana elvtársnő — általában azt tapasztaljuk, hogy városunk fiataljai méltóképpen köszöntötték az ifjúság e nagy ünnepét. Ezt a munkalendületet továbbra is jököznök kell, hogy május 1-ét, a munkássztyli nemzetközi szolidaritásának napját, valamint a második városi Ifjúsági Fesztivált újabb sikerekkel közzönthessék. Bizonyosak vagyunk abban: a Világifjúsági Hét megünnepelése alkalmával elért termelési eredmények arra ösztönözték városunk fiataljait, hogy a következő hetekben alkotó munkájukkal még sikeresebben járuljanak hozzá a termelőadatok teljesítéséhez — mondotta befejezésül Boc Ana elvtársnő.

A jelenlevők hosszantartó tapsal fejezték ki összefogásukat és szolidaritásukat a világ békeért harcoló ifjúságával, s azt a szilárd elhatározást, hogy továbbra is járhatóan küzdenek a háborús készülődések ellen.

Az államnak adják el terményfeleslegüket

Zimándujfalu község és hozzá tartozó — Zimándközség és Andrei Saguna — falvak dolgozói is meggyőződtek arról, hogy a legjobb bevétel az állam. Ezért az államnak adják el terményfeleslegüket. A községben eddig 160.600 kiló buza, 44 ezer kiló kukorica, 7.200 kiló sórpá, 4800 kiló rozs és 5500 kiló napraforgómag átadására kötöttek szerződést. Nagymennyiségű gabona átadására kötöttek szerződést a kollektív gazdaságok és mezőgazdasági társulások.

A kollektívisták és a társulások tagjai egyénileg is kötnek szerződéseket. Molnár Pál, Tillinger István, Náday István (a Bernáth Andor kollektív gazdaságból) például 200 — 200 kiló buza és nagyobb mennyiségű kukorica, Kovács János és Tóth Péter, a zimándujfalusi mezőgazdasági társulás tagjai 200 — 200 kiló buza, Vátrán Ioan, a sagunai Új Élet mezőgazdasági társulás tagja pedig 300 kiló buza átadására kötelezte magát. A szerződéseket költönek, s ez azt bizonyítja, hogy az államnak felajánlott gabonamennyiség még jelentősen növekszik.

SZORGALMAS UJÍTÓ

Az Otelul termelőszövetkezet egyik legértékesebb tagja Jegyinc János esztergályos. Állandóan azon fáradozik, hogy tökéletesítse munkáját, már több újítást javaslatát fogadták el. Legutóbb az esztergápadokhoz szükséges csapággyak géppel való tusorázását oldotta meg.

Mi ujság a vásártéren?

Már a koraregeli órákban benépesedett a Mihai Viteazul-ter. A megszokottnál nagyobb piac ala-

kult ki, a várost körülvevő községek és falvak lakosai, a termelők és az Aprozar egységei jelentős mennyi-

ségű főzelék- és zöldségféléket és más különböző élelmiszereket hoztak fel. A gazdag választéknak örültek a háziasszonyok, mert az árusok sorában percek alatt megvásárolhatták a szükséges élelmiszereket.

Erdemes megjegyezni, hogy tegnap a legtöbb élelmiszerárak az átlagot meghaladták. Az Aprozar egységeken árusított cikkek árai uralkodtak a piacon. A bőséges felhozatal is hozzájárult ahhoz, hogy az árusok sorában éppen úgy, mint az Aprozar egységeken a tojás 0,80 lej volt, a burgonya kilója 0,85 lej, a lencse 3, a vöröshagyma 1,75, a bab 2,70, a karalábé 1,40, a cékla 0,75, a zeller és a répa 2, a savanyított káposzta 1,50 lej és így tovább. Örömmel tapasztaltuk, hogy az Aprozar asztal szilvát és aszalt almát is árusított, ezenkívül karalábét (1,40 lejes áron) és reket (0,40 lejért kilóját).

A pénteki piacori — bár tíz óra tájban szitálni kezdett az eső — a déli órákig nagy volt a forgalom. A baromfielhozatal is meglehetősen nagy volt.

Több háziasszony egybehangzó véleménye, hogy a spenót, az új retek és más főzelékek megjelenése a piacon megkönnyíti a mindennapi ebéd elkészítését. Pénteken hatalmas mennyiségű spenótot hoztak fel, kilóját több helyen 2 lejért árusították.

A Filmön Sirbu-léri piacon a hétfői élelmiszerárak kiugróan magasak voltak az Aprozar Helyi Kereskedelmi Szervezet 54.000 friss tojást küldött eladásra. A termelők is 0,80 lejért árusították a friss tojás darabját.

Növelik az állóalapot

A párttagok és néptanácsi képviselők Galsán is széleskörű politikai felvilágosító munkát végeznek a termelők között, hogy terményfeleslegüket szerződés útján az államnak adják el. Megmagyarázzák azokat az előnyöket, amelyekben részesülnek. Így mind több azok száma, akik gabonaátadásra kötelezik magukat. Eddig a faluban levő három mezőgazdasági társulás tagjai 46 ezer kiló buza, 161.000 kiló kukorica és 5700 kiló napraforgómag átadására kötöttek szerződést az állammal. A szerződésükben a Március 6 elnevezésű mezőgazdasági társulás tagjai vezetnek, akik 25.000 kiló buza, több mint 10 vagon kukorica és 4000 kiló napraforgómag átadására vállalkoztak.

A társulások tagjai a szerződés-kötések alkalmával nagyobb összegű pénzelőleget kaptak, amit már el is osztottak. A Március 6 mezőgazdasági társulás újabb 65.000 kiló gabona átadására szerződött, melynek értékét a közös állóalaphoz csatolják. Ezzel jelentősen növekszik az oszthatatlan alap.

Dulházi János,
levelező

Tavaszi tárlatra készülnek Arad képzőművészei

A napokban fejeződött be Bukarestben az RNK Képzőművészei Szövetsége bővített bizottságának plenáris ülése. Ezen a találkozáson megjelentek az ország legkiválóbb képzőművészei. Az érdekes előadás és vita sok elméleti és gyakorlati kérdést tisztázott. Tanulmányai annál is inkább közérdekeltek, mivel a Képzőművészek Szövetsége aradi fiókja május elseje tiszteletére — városunk szobrászai és festői — részvételével hagyományos tavaszi kiállítást készít elő. Munkatársunk felkereste TOLAN IOAN elvtársat, a fiatal és tehetséges szobrászművészt. A Képzőművészek Szövetsége aradi fiókjának titkára nemrég tért vissza Bukarestből az RNK Képzőművészei Szövetsége bővített bizottságának plenáris üléséről. Megkértük, hogy számoljon be tapasztalatairól és a május elseje tiszteletére megnyitandó tavaszi tárlat előkészületeiről. A beszélgetést alább közöljük:

— Az aradi képzőművészek tiszteletreméltó hagyományává vált a május elseje tiszteletére megrendezett tavaszi tárlat. Ezek a kiállítások az elmúlt évtizedekben nagy sikereket értek el. Szíveskedjék néhány szóban vázolni ennek a nemes tradíciónak történetét. Miért nevezik tavaszi tárlatnak?

— Engedtesse meg, hogy először az utolsó kérdésre feleljek. Május elseje a dolgozók nemzetközi összefogásának napja. A munkássztyli ünnep napján az új világ boldogabb életének kikeletét jelképezi. S van-e szebb művészi feladat, mint a rügyeit nevető új élet ábrázolása? Nos, ezért nevezik el a hagyományos május elsejei kiállításunkat tavaszi tárlatnak.

Ami a történetét illeti: az első má-

jusi kiállítást 1956 tavaszán rendezték. Ez tulajdonképpen az aradi képzőművészek seregszemléje volt. Akkor számos műalkotást mutattunk be Arad dolgozóinak. A Művelődésiügyi Minisztérium (ma Művelődés- és Oktatásügyi Minisztérium) értékelte kezdeményezésünket és képzőművészeinktől hat művet vásárolt meg.

1957 tavaszán nyitottunk meg a második közös képzőművészeti szemlést. S míg az 1956. esztendői tárlat alkalmával nagymennyiségű szobrot és képet állítottunk ki, ezen a kiállításon a művek minőségén volt a hangsúly és a művészek mesterségbeli tudásának fejlődését mértékeltük. Városunk képzőművészei már bátran kísérleteztek új szerzői tartalmakkal és formákkal, vonalakkal és színekkel. Alkotásaikból azonban még mindiz-

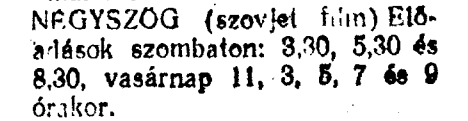
hiányoztak a nagy társadalmi érzelmek és problémák. Ez részben azzal magyarázható, hogy általában tisztázni kellett maguk előtt mesterségük sajátos kifejezőmódját, azt a nyelvezetet, melyen keresztül meg tudják magukat érteni, s így a szor elsikkadt az, amit ki akartak fejezni.

— Hogyan készítette elő a Képzőművészek Szövetsége aradi fiókja az idei kiállítást?

— Az előző két kiállítás tapasztalatait felhasználva először is arra ügyeltünk, hogy ne essünk a tavalyi hibába. Határozottan sokat fejlődött alkotó- és szervezőmunkánk, s így ebben az esztendőben városunk dolgozóinak életéről gazdag és változatos tematikájú műalkotásokban számoltunk be. A kiállítás művek csoportosítása érdekében katalógust bocsátunk a nagyközönség rendelkezésére. Szinte mindennaposak az alkotás feladatairól szóló vitáink. A kérdés: mit és hogyan kell alkotnunk?

— Azt hiszem erre választ kaptak az RNK Képzőművészei Szövetsége bővített bizottságának plenáris ülésén. Tudomásunk szerint három képviselték az aradi képzőművészeket Bukarestben: Hájós Imre, a Képzőművészek Szövetsége aradi fiókjának elnöke, Frențiu Sever festőművész és On, a Képzőművészek Szövetsége aradi fiókjának titkára. Ha lenne olyan kedves: számoljon be az értekezleten szerzett tapasztalatairól.

— Az értekezleten megjelentek az ország nagyobb városainak, központjainak képviselői. Összesen öt előadást hallgattunk meg. Az előadók neves kritikusok és művészek voltak. (Jianu a festészetről, Frunzeti a

HÉTVEGI JEGYZETEK HÉTVEGI

Az én kívánságom

A VEGYÉSZ

Az ablak előtt refraktóméter, a fal mellett analitikai mérleg, az asztalon néhány büretta, lombik, pohár, a szekrényben barna, zöld, vegyszeres üvegek, egyszóval az egész leltár. De valami mégis hiányzik. Hiányzik a vegyi laboratóriumok megszokott légköre, a saogzős levegő, a lázas tudományos munka szerkesztő cigarettavejét, a mosogatóra váró lombikok, kémcsővek halmaza valahol a övezeték csapja közelében, ami annyira megszokott, sajátos alakítja a vegyi laboratóriumokat. A levegőben friss szeder illat, a fűzfényes poharakról visszaverődik az ablakon beáradó márciusi napfény, a mérleg mellett pedig feszült figyelemmel, kordát meghazudtoló komolysággal dolgozik Lázár Klára, a Rajcecegyár laboratóriumának vezetője. Az ő akaratának engedelmeskednek a műszerek, az ő szépéértéért dicsekszik az egész laboratórium, ő a mal szombati riport alanya, főszereplője, a vegyi tudományok elszegődött munkása, a... és még sokadik sorolhatnám a jelzőket.

A frissen festett falhoz támaszkodik, szemét le sem veszi a fényképezőgép objektívjáról. Beszélgettem. Természetesen hivatalosról: a kémiáról, amellyel még copfos kislendnykorában eljegyezte magát.

Hogy történt?

Az emlékekből lassan előtűnnek egy nagy elhatározás körvonala, az a bizonyos első impulzus, amely minden pályaválasztás magva. Előtt már nem lehet szabadulni, elrendelhetetlenül elő-előtűnnek, váratlanul és ösztönzön, bejuttatódik a legedesebb éjszakai álmok, a napalok lázas gondolatai közé.

A végső elhatározásban már nagy, szinte döntő szerepe volt az ezüstjodidnak. Ugy történt, hogy a középiskola egyetemiditogatást szerve-

zett az érettségi előtt álló diákok számára. Végiglatogatták a Bolyai Egyetem minden egyes karát, sokat időztek a kémia kar analitikai laboratóriumában, megcsodálták a hallgatók "bűvészmutatóványait", akik ugyancsak kitétek magukért, hogy titokban derülhessenek a csodálkozástól nyitva felejtett ajkakon, a kíváncsi várákázástól kerekre meresztett szemeken, a naiv kérdészködéseken. Az egyik fű félrevent a Klárit: "Idézz, kislendny. Két színtelen folyadékot öntök egy kémcsőbe, mire sárga csapadék keletkezik".

De ez még nem minden: a gázláng fölé helyezte — s mintha az előbb csak a szeme káprázott volna, a sárga szín eltűnt. Amikor a fű a vízcsap alatt hűtötte a kémcsövet s ismét előtűntek az aranyosan fénylő szemcsék, a kislendny ujjával rámutatott s kérdőn suttogta "Mi ez?" "Ezüstjodid" — volt a tárgyilagossá válassz, de ennyi elég volt: összel már itt jelentkezett felvételi vizsgára, kevés ismerettel, de annál nagyobb akaratlással.

Azóta eltelt néhány esztendő, az örökre visszasírt diákevek gondatlansága, az állandóan közelebb viszköz várákázásteljes álmaival, amelyek az évek múlásával egyre inkább szépülnek. De azóta a kis diáklendnyből egy gyár laboratóriumának igen népszerű vezetője, Klárikából Klára lett.

Szenvedélyes? — terelem más irányban a beszélgetést.

Nem, nem az élelmiszerek vegyelemzése, hanem a zene.

Nagyon tetszett Alexandru Demetriad tavalyi zongorahangversenye. Chopin A-moll preludje, meg Brahms intermezzoja, Bach-kordja, de ez már a ráadás volt. Amikor a művész a zongora fölé hajolt, fejét jellegzetes mozdulattal hátra vetette s a sejtelmes, várákázásteljes csendben felhangzott az első akkordok... Chopin zenéjét különben is szeretem.

Szenvedélyes? — terelem más irányban a beszélgetést.

Nem, nem az élelmiszerek vegyelemzése, hanem a zene.

Nagyon tetszett Alexandru Demetriad tavalyi zongorahangversenye. Chopin A-moll preludje, meg Brahms intermezzoja, Bach-kordja, de ez már a ráadás volt. Amikor a művész a zongora fölé hajolt, fejét jellegzetes mozdulattal hátra vetette s a sejtelmes, várákázásteljes csendben felhangzott az első akkordok... Chopin zenéjét különben is szeretem.

Szenvedélyes? — terelem más irányban a beszélgetést.

Nem, nem az élelmiszerek vegyelemzése, hanem a zene.

De már másról beszél: a Marospartról, a tavaszról, aztán hirtelen előszed a fiókból egy félg megfajított keresztrejtvényt, lapunkból vágta ki, az a címe, hogy: "Egy kis kémia".

Szemrehányóan lobogtatja: — Ez "kis" kémia? Az elektroforézis, meg a lumineszcencia? Ez kijött, de ez a függőleges 1, nem tudom, micsoda. Hogyan? Ja, persze... Nahát...

Közben aldir egy meghívót az IMSz alapszervezet gyűlésére, telefonhoz hívják, megozzgál egy oldalot, szórakozottan rendezgeti asztalán a szádkönyveket.

(--y--r)

Röviden...

A Német Demokratikus Közfarsaság ujdonsága a műanyagból készült csuklós pánt. Nem rozsdásodik, mint a fémből készült zsanérok, teljesen érzéketlen a légköri behatásokra. Olajozni nem kell soha, mégis teljesen zajtalanul működik. Ha nem csavarokkal, hanem különleges műanyagragasztóval erősítik fel, még 120 kilogrammos húzó igénybevétel is elviseli.

Itt a mindenre író ceruza. A híres Schwan-gvár nemrég olyan ceruzát hozott forgalomba, amellyel teljesen sima felületre — például tükrötlenes fényképre, üvegre, fényezett fára, műanyag- és fémlemezekre, filmre, celluloidra, bőrre, bármilyen textíliára — egyaránt jól lehet írni. Az írás bármilyen felületen jól látszik, a hegy nem kopik könnyen és jól hegyezhető.

A legkorszerűbb radar berendezések ellenére is a repülésben sok gondot okoz a pilótakabinok ablakának eljegesedése és bepárasodása, ami alaposan elrontja a pilóták látását. Külföldön most új eljárást dolgoztak ki ennek megakadályozására. A törhetetlen ablakokat igen kis mennyiségű cinkkel kevert, rendkívül vékony indiumoxid-réteggel vonják be. Ez elektromos uton izzítható, s így az ablakok eljegesedése és bepárasodása a legszélsőségesebb időjárási körülmények között is megakadályozható.

Hasznos találmány a teles villanyóra. Asztali és fali kivitelben gyártják. Áramfórása egy 1,5 V-os zseblámpaelem, amellyel két évig működik. Pontossága igen nagy. Az elektromos rész egy egységként van szerkezetébe beépítve. Mechanikus része — amely tulajdonképpen 15 köves Anker óra — zsebrába szerelve is használható.

Kérdés — Válaszok

K. A. tanuló kérdezi, mi az égés? Mi történik az égő anyag atomjaival? Az oxigén hogyan és miben járul hozzá az égés folyamatához?

VÁLASZ: Az égés magyarázatára a XVIII. században a flogiszon elmélet terjedt el. Az elmélet szerint a maradék nélkül égő anyagok, mint a kén, vagy a szén, tiszta flogiszonból állanak. A fémeket a fémföldök és a flogiszon egyesüléseként fogták fel, s úgy hitték, hogy belőlük a flogiszon és közben távozik.

Ezt az elméletet Lavoisier, a tudományos kémia megalapítója döntötte meg. Vizsgálatai során először a fémekről megállapította, hogy sulyuk az égésor megnövekedik, tehát nem távozik el belőlük semmi, hanem a levegőből valaminek az égés folyamán a fémhez kell adódnia. A továbbiakban ő állapította meg, hogy a levegőben egy égési folyamatot tápláló alkatrész van. Ezt nevezte el oxigénnek.

Kísérletei az égés magyarázatán túl, a természettudományok egyik alap-törvényének, az anyag megmaradása törvényének felfedezéséhez vezettek. E törvény szerint akármilyen változások is mennek végbe egy teljesen zárt rendszerben, a rendszer alkotó anyagok tömegének összege mindig állandó marad. Más szavakkal ezt jelenti, hogy az anyagot sem teremteni, sem megsemmisíteni nem lehet, csak átalakítani.

Világosabb magyarázatot kapunk abban az esetben, ha az égés folyamatát levegőn, illetve tiszta oxigénben vizsgáljuk. Azt tapasztaljuk, hogy oxigénben az anyagok sokkal fényesebben égnek. A nagyobb fény a magasabb hőmérséklet következménye. Továbbá oxigénben olyan anyagok is elégnak, amelyek levegőn nem gyújthatók meg, mint amilyen például az acél. Ez a tény is azt bizonyítja, hogy az oxigénben történő égés nagyobb hőfejlődéssel jár. Lángról abban az esetben beszélhetünk, ha az eléggő anyagokból az égés hőmérsékletén özők távoznak. Az éghető gőzök egyesülnek az oxigénnel, elégnak és égésük az, amit lángnak nevezünk. Abban az esetben, ha az anyag, például a vas oxigénben égve még magas hőmérsékleten sem párolog, hanem a folyékony vas egyesül az oxigénnel, az anyag izzik. Az egyesülés csupán a folyékony anyag felületén megy végbe.

Az égés tehát nem más, mint a szabad oxigénnel való egyesülés. Ha az égést fényjelenség kíséri, gyors égésről beszélünk. Amikor fényjelenség nem kíséri, az égés lassabb. Ilyen például a fa kordadása.

Régi irodalmi emlékek kincsesháza

A gruz állami muzeumban közel harminc évvel ezelőtti létesíteték a kézirat-osztályt. Az eltelt három évtized alatt ez az osztály a régi irodalmi emlékek valóságos kincsesházává vált. Több mint tízezer régi kéziratot őriznek itt, amelyek közül egyesek az ötödik századból valók.

A muzeumban őrzik a klasszikus gruz írók, Araki Cereteli, Ilija Csavcsavadze, Vasz Pavel, Alekszandr Kazbog és mások leveleit. Igen nagy értékű A. Gribodov halhatatlan vigjátékának, a "Sok ész bajjal jár" mű komédiájának egyik kézirata. Itt őrzik Tolstoj Leonak I. Nakasidze gruz íróhoz és társadalmi aktivistához intézett egyik levelét, amelyben Tolstoj lelkesen beszél az 1905-ös gruz felkelésről.

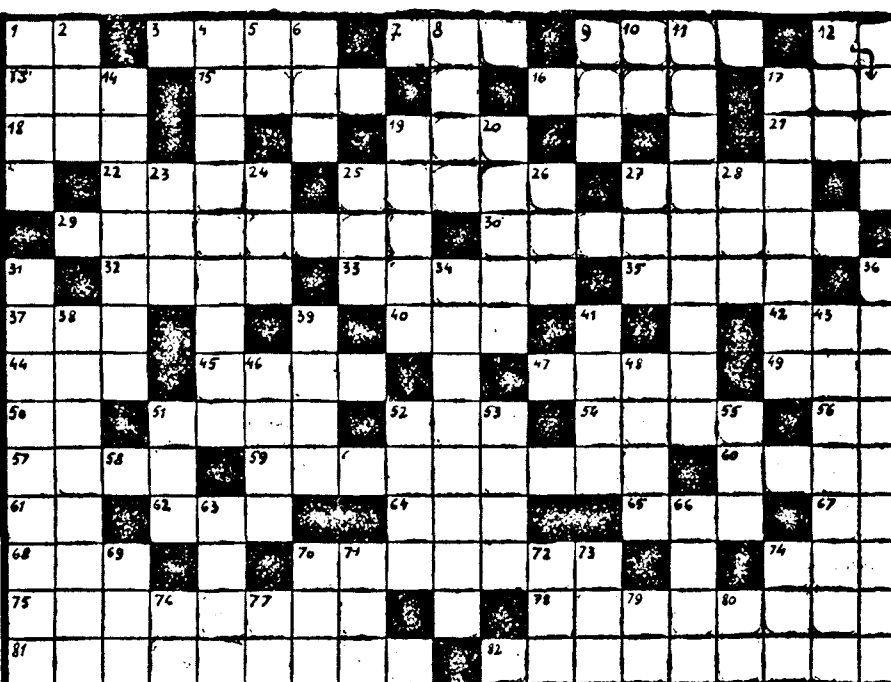
Az itt őrzött arab, perzsa, török és más keleti nyelvű irodalmi emlékek a keleti népek élelt és kultúráját mutatják be.

A muzeum tudományos munkatársai élénk tevékenységet fejtenek ki, tudósok és írók kéziratait rendszerezik és tanulmányozzák. Jelenleg több mint tizenhárom ezer értékes, több százados könyv kéziratait és közel harmincezer történelmi dokumentumot őriznek itt, amelyek közül néhányat több mint ezer évvel ezelőtti írtak. A muzeum tudományos munkatársai filmfelvételeket készítenek e rendkívül értékes történelmi dokumentumokról, hogy biztosíthassák megőrzésüket. Az utóbbi időben mikrofilmre vették S. Rusztaveli Tigrisbőrös lovag című halhatatlan hősköltőművének egyik ritka kéziratait.

A mikrofilmek készítésén kívül restaurálják a régi irodalmi emlékeket.

A muzeum gazdag irodalmi anyagát moszkvai, leningrádi, örmeny, azerbajdzsáni, valamint külföldi tudósok is tanulmányozzák.

KERESZTREJTVÉNY A nagyvilágból

VIZSZINTES:

1. Helyrag. 3. Zenei mű. 7. Járom. 9. Női név. 12. Titokban meghúzódik. (A nyíl irányában folytatva). 13. Fordított római 151. 15. Szovjet város. 16. Férfinév. 17. Európai hegység egyesszáma. 18. Erdeklődő szó. 19. A hét vezér egyike. 21. Csattanó. 22. Férfinév. 25. Ritka női név. 27. Exotikus madár, — utolsó kockába keltős mássalhangzó. 29. A Gruz SzSZK fővárosa. 30. Ázsiai Törökország neve. 32. Belegre gondot visel. 33. Katedrán van.

35. Tejtermék. 37. Bent lakni! 40. Becsenlőül vesz el. 42. Nagy magyar regényíró keresztneve. 44. Resicai Atlétikai Club. 45. Málnaszörp. 47. Római császár neve — fordítva. 49. Dunai sziget nevének első része. 50. Síló mássalhangzó. 51. Fondorlással szerez meg valamit. 52. Ruhát tisztít. 54. Melléknév-kép. 56. Dátumrag. 57. Szigetcsopót a Földközi-tengerben. 59. Város az Ukrán SzSZK-ban, Kijevtől keletre. 60. Veszélyben a királyné. 61. Európai nép. 62. Kutyabeszéd. 64. Naturális rövidítés. 65. Szülő. 67. A F. 68. Római 54. 70. Mártírhalt halt magyar költő. 74. A 65. szám beceneve. 75. Ezt teszi a rossz táncos. 78. Pokrócot felhajt. 81. Ausztráliai város az Indiai Óceán partján. 82. Franciaországi város az Atlanti Óceán közvelen közelében.

FOGGÓLEGES:

1. A szorító közhasználat idegen neve. 2. Háziallat, mutató névmással. 4. Afrikai város Madagaszkártól keletre. 5. U. R. 6. Tagadószó. 8. A legnagyobb lakosságu kínai város nevének utolsó betűi. 9. Mutatószó. 10. Azonos mássalhangzó. 11. Ausztráliai milliós város. 12. Azonos mássalhangzó. 14. Himfy énekelte meg. 17. Sarkigazság — ahogyan kimondjuk (harmadik kockában ketősbetű). 19. Nyilvános próba. 20. Lenyuzott fejbőr. 23. Jósolt fonetikus. 24. Külföldi olaj. 25. Melyiket? 26. Xenophon bázisa. 27. Ezen a helyen. 28. ILR. 31. Franciaországi város a Földközi-tenger partján. 34. Észak-moldvai város. 36. Berlin közeli város az DNK-ban. 38. A hó mennyiségének bizonyos egységével telített. 39. Az igazságnak megfelelő. 41. Fonésszók. 43. Földet arra a helyre tur. 46. Sérhetetlen valami. 48. Miután valamit hosszas keresés után megtalálunk, akkor mondjuk. 51. Római 104. 52. Összes. 53. Száz orszolul kimondva. 55. Kétes Á. 63. Kivitelezni szándékozik. 66. Elet kel ki belőle. 69. VBP. 70. Szarvasajta. 71. Alkalmas — románul. 72. Föt betűi más sorrendben. 73. IEC. 74. Ávult úrmérték. 76. Helyrag. 77. Enkelő hang. 79. Lengyel Henrik. 80. Fordított nővény.

Reicher Eva

Megmászta a világ legszebb hegyét

Négy stuttgarti német hegymászónak sikerült az, amivel még egyetlen hegymászócsoport sem tudott megbirkózni: feljutottak a perui Alpamayo csúcsára. Az Andok 6000 méter magas hegy csúcsa az Alpamayo,

amelyet a múltban ott járt hegymászók elneveztek a világ legszebb hegyének. A valóban gyönyörű, hóhegy csúcsot az tette megközelíthetlenné, hogy az utolsó párszáz méteren hatalmas hótorlaszok borítják szédítően me-

redék kapaszkodóit. Nyolc évvel ezelőtt egy svájci expedíció csaknem feljutott a csúcsra, de nem sokkal a cél előtt a hótorlasz megindult és lehúzott velük. A név német szerencsésebb volt.

kapaszkodóit. Nyolc évvel ezelőtt egy svájci expedíció csaknem feljutott a csúcsra, de nem sokkal a cél előtt a hótorlasz megindult és lehúzott velük. A név német szerencsésebb volt.

kapaszkodóit. Nyolc évvel ezelőtt egy svájci expedíció csaknem feljutott a csúcsra, de nem sokkal a cél előtt a hótorlasz megindult és lehúzott velük. A név német szerencsésebb volt.

kapaszkodóit. Nyolc évvel ezelőtt egy svájci expedíció csaknem feljutott a csúcsra, de nem sokkal a cél előtt a hótorlasz megindult és lehúzott velük. A név német szerencsésebb volt.

kapaszkodóit. Nyolc évvel ezelőtt egy svájci expedíció csaknem feljutott a csúcsra, de nem sokkal a cél előtt a hótorlasz megindult és lehúzott velük. A név német szerencsésebb volt.

kapaszkodóit. Nyolc évvel ezelőtt egy svájci expedíció csaknem feljutott a csúcsra, de nem sokkal a cél előtt a hótorlasz megindult és lehúzott velük. A név német szerencsésebb volt.

Vári jegyzetek

Budapesti mozaik

nagybözö fondkságit szatirizáló jeleneteket. A legjobb előadóművészek szórakoztatnak, könnyeztetnek, vagy kacagtatnak, mutatnak be embereket, sorsokat, dímt s valóságot.

Budapesten az Operaház monumentális szép épületében és az Erkel Színházban esténként ezernyi tenyér verődik össze, hogy ezzel mondjon köszönetet egy-egy ária, tanak a neon-égők. Az druházak, üzletek, valamint színházak, szórakozóhelyek feliratait vagy a hirdetések neonszöveit világítanak a budapesti éjszakában.

Ha a magyar főváros lakosairól, valami jellemzőt szeretnék nyújtani, talán a művészet iránti rajongásnál kell kezdenem. Az opera, a színházak és filmszínházak jegyei jóval az előadások napja előtt kelnek el. Pedig sem színházban, sem moziban nincs hiány a magyar fővárosban. Naponta csaknem 20 színpadon játszódnak az operairodalom, vagy a világ- és magyar irodalom remekműveit vagy a köznapit élet kisebb-

fontbözö korokat, ugyanugy napjaink életét meglepetően színművek, drámák, vigjátékok.

A művészet iránti rajongás nem szorult korhatárok közé. Ezt láttam

a Nemzeti Galériában, ugyanugy a Szépművészeti Múzeumban tett látogatásom alkalmával. A Nemzeti Galéria termeiben kiállt a XIX századbeli magyar festők remekei

fontbözö korokat, ugyanugy napjaink életét meglepetően színművek, drámák, vigjátékok.

fontbözö korokat, ugyanugy napjaink életét meglepetően színművek, drámák, vigjátékok.